

مرکز مجاز امام صادق علیه السلام

الموجز فی اصول الفقه

المشتق

جلسه ۸

استاد وافی

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

المشتق

❖ استعمال مشتق:

الف- برای کسی که بعدا متلبس به مبدا می شود (زید ضارب است به اعتبار اینکه بعدا خواهد زد): استعمال به نحو مجاز است.

ب- برای کسی که الآن متلبس به مبدا است (زید ضارب است به اعتبار اینکه الآن می زند): استعمال به نحو حقیقت است.

ج- برای کسی که قبلا متلبس به مبدا بوده (زید ضارب است به اعتبار اینکه قبلا زده است): اختلاف است که این استعمال حقیقی است یا مجازی.

✓ نظر مشهور: مشتق وضع شده است برای خصوص متلبس به مبدا بالفعل (گزینه ب)

❖ مشتق نحوی و اصولی:

مشتق نحوی: آنچه مقابل جامد است (که شامل، فعل ماضی، مضارع، امر و نهی و همچنین اسم

فاعل، و مصادر ثلاثی مزید می شود).

مشتق اصولی: عبارت است از آنچه حمل بر ذات می شود به اعتبار اتصاف و اتحاد آن چیز به مبدا، به گونه ای که با زوال مبدا، ذات زائل نشود.

✓ نسبت بین مشتق نحوی و اصولی، عموم و خصوص من وجه است.

مرکز مجرب از امام صادق علیه السلام

❖ استدلال مشهور، بر وضع مشتق برای خصوص متلبس به مبدا بالفعل:

۱- تبادر: آنچه هنگام استعمال مشتق متبادر به ذهن می شود، متلبس به مبدا بالفعل است.

۲- صحت سلب: از کسی که قبلاً متصف به صفتی بوده و الآن نیست، می توان وصف را سلب کرد.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv